

УДК 582.572:502.752(477)

Л. І. Крицька, В. В. Новосад

Національний науково-природничий музей НАН України,
вул. Б. Хмельницького, 15, Київ, 01601 Україна, e-mail: *botmuseum@ukr.net*

Географічна структура флори Кодимо-Єланецького Побужжя (аборигенна фракція)

Ключові слова: регіональна флора, географічний аналіз флори, географічна структура флори, ареал виду, тип, ботаніко-географічне районування, Кодимо-Єланецьке Побужжя.

Для системної характеристики регіональних флор надзвичайно важливе значення має пізнання закономірностей географічного поширення видів, які їх складають. Це створює можливості для з'ясування генетичних зв'язків. В основу географічного аналізу флори Кодимо-Єланецького Побужжя (К-ЄП) нами покладене сучасне поширення рослин із врахуванням флористичного районування Землі А.Л. Тахтаджяна [11, 12], флористичного районування території України Б.В. Заверухи [1, 2], а також ботаніко-географічного поділу Степової області Євразії та Афроазійської пустельної області Є.М. Лавренка [7, 8, 9] з деякими змінами та доповненнями, які дали змогу точніше відобразити її хорологічні особливості [4, 5, 6]. Видовий склад (аборигенна фракція флори К-ЄП) налічує 872 види [10]. За сучасним географічним поширенням він поділяється за 11 типами й 66 ареальними групами.

Кількісні співвідношення видів, одержані на основі їх розподілу за типами та групами ареалів, відображені в географічному спектрі флори, який наведено в табл. 1.

Табл. 1. Географічна структура флори Кодимо-Єланецького Побужжя

Тип, підтип та група географічних ареалів	Кількість видів / % від загальної кількості видів
I. Поліконтинентальний тип	
Поліконтинентальна	40 / 4,60
II. Голарктичний тип	
Голарктична	86 / 9,86
III. Палеарктичний тип	
Палеарктична	70 / 8,03
Західнопалеарктична	29 / 3,32
Південнопалеарктична	1 / 0,11
Середземноморсько-євросибірська	11 / 1,26
Середземноморсько-єврозахідносибірська	17 / 1,96
Всього:	128 / 14,68
IV. Євразійський тип	
Євразійська	68 / 7,8
Західноєвразійська	33 / 3,78
Євросибірська	11 / 1,26
Єврозахідносибірська	8 / 0,92
Всього:	120 / 13,76

Тип, підтип та група географічних ареалів	Кількість видів / % від загальної кількості видів
V. Європейський тип	
Європейська	23 / 2,64
Середньо-східноєвропейська	19 / 2,17
Східноєвропейська	14 / 1,61
Всього:	56 / 6,42
VI. Європейсько-середземноморський тип	
Європейсько-середземноморська	32 / 3,67
Середньо-східноєвропейсько-середземноморська	18 / 2,06
VI а. Європейсько-східносередземноморський підтип	
Європейсько-східносередземноморська	7 / 0,80
Середньо-східноєвропейсько-східносередземноморська	9 / 1,03
Середньоєвропейсько-причорноморсько-східносередземноморська	6 / 0,69
Всього:	72 / 8,25
VII. Європейсько-середземноморсько-ірано-туранський тип	
Європейсько-середземноморсько-ірано-туранська	29 / 3,32
Європейсько-середземноморсько-передньоазійська	31 / 3,55
Європейсько-середземноморсько-малоазійська	33 / 3,77
Європейсько-середземноморсько-середньоазійська	5 / 0,60
Всього:	98 / 11,24
VIII. Середземноморсько-євразійський степовий	
Середземноморсько-євразійська степова	3 / 0,34
Середземноморсько-західноєвразійська степова	18 / 2,07
Паннонсько-причорноморсько-середземноморська	6 / 0,70
Причорноморсько-середземноморська	3 / 0,34
Паннонсько-причорноморсько-балканська	17 / 1,95
Паннонсько-західнопричорноморсько-балканська	3 / 0,34
Причорноморсько-східносередземноморська	12 / 1,37
Причорноморсько-балканська	6 / 0,70
Балкансько-гранітнопівденнобузько-кримська	1 / 0,11
Балкансько-бесарабсько-західнопричорноморська	1 / 0,11
Добруджинсько-бесарабсько-південнобузько-приазовська гранітно-степова	1 / 0,11
Всього:	71 / 8,14
IX. Середземноморсько-євразійський пустельно-степовий тип	
Середземноморсько-євразійська пустельно-степова	7 / 0,77
Середземноморсько-західноєвразійська пустельно-степова	11 / 1,27
Причорноморсько-середземноморсько-передньоазійська	5 / 0,60
Всього:	23 / 2,64
X. Євразійський пустельно-степовий тип	
Євразійська пустельно-степова	6 / 0,70
Західноєвразійська пустельно-степова	14 / 1,59
Всього:	20 / 2,29
XI. Євразійський степовий тип	
Євразійська степова	10 / 1,14
Паннонсько-причорноморсько-казахстанська	15 / 1,75
Паннонсько-причорноморсько-прикаспійська	10 / 1,14

Тип, підтип та група географічних ареалів	Кількість видів / % від загальної кількості видів
Східноєвропейсько-казахстанська	16 / 1,85
Причорноморсько-казахстанська	11 / 1,27
Паннонсько-причорноморська	10 / 1,14
Паннонсько-подільсько-західнопричорноморська	2 / 0,22
Причорноморсько-прикаспійська	13 / 1,5
XI а. Причорноморський підтип	
Причорноморська	20 / 2,29
Північнопричорноморська	3 / 0,34
Західнопричорноморська	10 / 1,14
Східнопричорноморська	4 / 0,46
Карпатсько-подільсько-західнопричорноморська	3 / 0,34
Карпатсько-подільсько-бесарабсько-південнобузька гранітно-степова	1 / 0,11
Подільсько-бесарабсько-причорноморська	5 / 0,60
Подільсько-бесарабсько-західнопричорноморська	3 / 0,34
Західнопричорноморсько-приазовська	3 / 0,34
Західнопричорноморсько-кримська	1 / 0,11
Нижньопівденнобузько-нижньодніпровська	2 / 0,22
Нижньопівденнобузька	1 / 0,11
Південнобузько-дніпровська	2 / 0,22
Південнобузько-інгулецька гранітно-степова	1 / 0,11
Південнобузько-інгульська гранітно-степова	2 / 0,22
Нижньодніпровсько-південнобузька гранітно-степова	1 / 0,11
Середньопридніпровсько-південнобузько-приазовська гранітно-степова	1 / 0,11
Приазовсько-південнобузька гранітно-степова	5 / 0,60
Південнобузька гранітно-степова	3 / 0,34
Всього:	158 / 18,12
Разом:	100,0

Поліконтинентальний тип ареалу [1] відповідає плурирегіональному [3] або космополітному. Види з таким ареалом (40) поширені, як правило, в кількох флористичних царствах. У флорі Кодимо-Єланецького Побужжя вони становлять 4,6% їхньої загальної кількості. До них належать *Alsine media* L., *Bidens tripartita* L., *Blitum glaucum* (L.) W.D.J. Koch, *Bromus mollis* L., *Calystegia sepium* (L.) R.Br., *Cerastium holosteoides* Fries, *Ceratophyllum demersum* L., *Chenopodium album* L., *Convolvulus arvensis* L., *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh., *Daucus carota* L., *Elytrigia repens* (L.) Nevski, *Erodium cicutarium* (L.) L'Her., *Lemna minor* L., *Lythrum salicaria* L., *Myosurus minimus* L., *Myriophyllum spicatum* L. *Phragmites australis* (Cav.) Trin., *Poa annua* L., *Polygonum aviculare* L. *Potamogeton crispus* L., *Potentilla anserina* L., *Rumex acetosella* L., *Spirodella polyrrhiza* (L.) Schleid., *Triglochin maritimum* L. *Typha angustifolia* L., *Urtica dioica* L. та ін. За типами екоценоморф види з поліконтинентальним ареалом належать до аквантів, ріпаріоаквантів, пратопалюдантів, пратантів та синантропофантів.

Голарктичний — з ареалом, що охоплює всю або майже всю територію Голарктичного царства флори. Серед голарктичних видів (86; 9.86%) присутні представники родин *Aspleniaceae* (*Asplenium septentrionale* (L.) Hoffm., *Asplenium trichomanes* L.), *Asteraceae* (*Bidens cernua* L., *Erigeron acris* L., *Hieracium umbellatum* L., *Tanacetum vulgare* L. та ін.), *Cyperaceae* (*Bolboschoenus maritimus* (L.) Palla, *Eleocharis acicularis* (L.) Roem. et Schult.,

E. palustris (L.) Roem. et Schult.), *Poaceae* (*Agrostis capillaris* L., *Festuca rubra* L., *Hierochloë odorata* (L.) P. Beauv., *Koeleria cristata* (L.) Pers. *Lolium perenne* L., *Phalaroides arundinacea* (L.) Rausch., *Poa angustifolia* L., *P. nemoralis* L. та ін.), *Polygonaceae* (*Persicaria amphibia* (L.) S.F. Gray, *P. hydropiper* (L.) Spach, *P. maculata* (Raf.) S.F. Gray та ін.), а також інших родин: *Adoxa moschatellina* L., *Convallaria majalis* L., *Cerastium arvense* L., *Clinopodium vulgare* L., *Lemna trisulca* L., *Typha latifolia* L. та ін.). За еколого-ценотичними характеристиками — це переважно лісові, лучні, лучно-болотні, лучно-степові, прибережно-водні рослини, а також синантропофанти.

Палеарктичний (128; 14.68%) — з ареалом, розміщеним у позатропічній частині Євразії та Північній Африці. Частина палеарктичних видів не займає всієї вказаної території, деякі з них поширені лише в частині Європи і не досягають Східної Азії. До вказаного типу ареалу входить п'ять груп: **палеарктична** (*Agrostis gigantea* Roth, *Androsace elongata* L., *Alopecurus pratensis* L., *Bromopsis inermis* (Leyss.) Holub, *Butomus umbellatus* L., *Carex acuta* L., *Carum carvi* L., *Cirsium vulgare* (Savi) Ten., *Dactylis glomerata* L., *Echium vulgare* L., *Eleocharis uniglumis* (Link) Schult., *Inula britannica* L., *Juncus compressus* Jacq., *Euphrasia pectinata* Ten., *Lythrum virgatum* L., *Potentilla argentea* L., *Ranunculus sceleratus* L., *Trifolium pratense* L., *Vallisneria spiralis* L. та ін.); **західнопалеарктична**, поширення видів якої на сході обмежується Західним Сибіром, Передньою й Середньою Азією (*Campanula bononiensis* L., *Carex acutiformis* Ehrh., *Centaureum erythraea* Rafn, *Falcaria vulgaris* Bernh., *Geranium robertianum* L., *Inula helenium* L., *Lapsana communis* L., *Mentha longifolia* (L.) Huds., *Rosa pimpinellifolia* L. та ін.); **південнопалеарктична** (*Typha minima* Funk.); **середземноморсько-євросибірська** (*Carex contigua* Норре, *Melampyrum cristatum* L., *Rosa majalis* Herrm., *Scirpus lacustris* L., *Silene nutans* L., *Sparganium erectum* L. та ін.); **середземноморсько-єврозахідносибірська** (*Alnus glutinosa* (L.) P. Gaertn., *Asparagus officinalis* L., *Astragalus onobrychis* L., *Berberis vulgaris* L., *Campanula trachelium* L., *Cucubalus baccifer* L., *Echinops ruthenicus* M. Bieb., *Solidago virgaurea* L., *Stellaria holostea* L., *Veronica teucrium* L. та ін.). У еколого-ценотичному відношенні палеарктичні види представлені сільвантами, маргантами, ріпаріоаквантами, пратантами, пратостепантами, значною кількістю синантропофантів. Серед них є також степанти, пратопалюданти, псамопетрофанти.

Євразійський. Види з євразійським типом ареалу (120; 13,76%) поширені в Євразії, займаючи всю або майже всю її територію (**євразійська** група ареалу: *Aegorodium podagraria* L., *Artemisia scoparia* Waldst. et Kit., *Calamagrostis epigeios* (L.) Roth, *Carex praecox* Schreb., *Cotoneaster melanocarpus* Fisch. ex Blytt, *Festuca gigantea* (L.) Vill., *Helychrisum arenarium* (L.) Moench, *Myosoton aquaticum* (L.) Moench, *Phleum phleoides* (L.) H. Karst., *Pilosella echioides* (L.) F. Schultz et Sch.Bip., *Rumex confertus* Willd., *Serratula coronata* L., *Stellaria graminea* L., *Veronica longifolia* L. та ін.); західну частину Євразії (**західноєвразійська** група ареалу: *Campanula rapunculoides* L., *Carex supina* Willd., *Coronilla varia* L., *Eryngium planum* L., *Filipendula vulgaris* Moench, *Inula germanica* L., *Knautia arvensis* (L.) Coult., *Myosotis micrantha* Pall. ex Lehm., *Oenanthe aquatica* (L.) Poir., *Symphytum officinale* L., *Scorzonera purpurea* L., *Teucrium scordium* та ін.); більшу частину Європи й Сибір (**євросибірська** група ареалу: *Adonis vernalis* L., *Angelica sylvestris* L., *Galeopsis speciosa* Mill., *Linaria vulgaris* Mill., *Ononis arvensis* L., *Pyrethrum corymbosum* (L.) Willd. та ін.) або більшу частину Європи й Західний Сибір (**єврозахідносибірська** група ареалу: *Calamagrostis canescens* (Weber) Roth, *Genista tinctoria* L., *Glyceria maxima* (C. Hartm.) Holmberg, *Leonurus villosus* Desf. ex D'Urv., *Pilosella caespitosa* (Dumort.) P.D. Sell et C. West та ін.).

Європейський. Види (56; 6.42%) з європейським типом ареалу ростуть у Європі, часто за винятком Арктики (**європейська** група ареалу: *Achillea setacea* Waldst. et Kit., *Allium montanum* F.W. Schmidt, *Centaurea jacea* L., *Galium boreale* L., *Jasione montana* L., *Mentha verticillata* L., *Potentilla schurii* Waldst. et Kit., *Pulsatilla pratensis* (L.) Mill., *Sedum*

sexangulare L., *Tragopogon major* Jacq. та ін.) або у східній частині Європи (**східноєвропейська** група ареалу: *Centaurea pseudomaculosa* Dobrocz., *Crataegus pseudokyrstostyla* Klokov, *Galium praeboreale* Klokov, *Malus praecox* (Pall.) Borkh., *Tragopogon ucrainicus* Artemcz., *Urtica galeopsifolia* Wierzb. ex Opiz *Viola matutina* Klokov та ін.). Ареали 17 видів європейського типу ареалу розміщені в Середній та Східній Європі (**середньо-східноєвропейська** група: *Asperula cynanchica* L., *Centaurea rhenana* Boreau, *Gagea erubescens* (Besser) Fuss et Zimmeter, *Peucedanum carvifolia* Vill., *Potentilla arenaria* Borkh., *P. heptaphylla* L., *Pulsatilla bohemica* (Skalický) Tzvelev, *Rosa subafzeliana* Chrshan., *R. podolica* Tratt. та ін.). Серед видів європейського типу ареалу провідне місце займають узлісні та лісові види (27), далі за кількістю видів стоять пратанти (8), псамофанти (5), степопетрофанти (4), псамопетрофанти, степанти, пратостепанти і петрофанти (по 3 види), по одному виду припадає на ріпаріоакванти та синантропофанти.

Європейсько-середземноморський (72; 8,25%) — з ареалом, що охоплює всю Європу або її частину, Кавказ та Середземноморську область флори. Найбільша за площею ареалу та видовою чисельністю **європейсько-середземноморська** група включає 32 видів (*Anthericum ramosum* L., *Aristolochia clematitis* L., *Betonica officinalis* L., *Corydalis cava* (L.) Schweigg. et Koerte, *Ficaria verna* Huds., *Holosteum umbellatum* L., *Ligustrum vulgare* L., *Poterium sanguisorba* L., *Rosa andegavensis* Bast., *R. rubiginosa* L., *Seseli annuum* L., *Verbascum densiflorum* Bertol., *Veronica prostrata* L., *Vicia lathyroides* L. та ін.). 18 видів (*Achillea collina* J. Becker ex Rchb., *Allium sphaerocephalum* L., *Campanula farinosa* Andr., *Carex michelii* Host, *Eryngium campestre* L., *Inula ensifolia* L., *Linum flavum* L., *Scutellaria altissima* L., *Veronica jacquinii* Baumg. та ін.) крім Середземномор'я поширені лише в Середній і Східній Європі, вони належать до **середземноморсько-середньо-східноєвропейської** групи ареалу. Частина видів (22; 2,5%) флори К-ЄП, займаючи у своєму поширенні всю або більшу частину Європи, зосереджені в Східному Середземномор'ї. Тому наступні 3 групи видів ми відносимо до **європейсько-східносередземноморського** підтипу ареалу. Це: **європейсько-східносередземноморська** група ареалу (7 видів), до якої належать *Acer tataricum* L., *Euonymus verrucosus* Scop., *Ornithogalum boucheanum* (Kunth) Asch., *Veronica austriaca* L. та ін.; **середньо-східноєвропейсько-східносередземноморська** (9 видів): *Alyssum minutum* Schlecht. ex DC., *Aurinia saxatilis* (L.) Desv., *Hesperis tristis* L., *Omphalodes scorpioides* (Haenke) Schrank, *Polygonatum hirtum* (Bosc. ex Poir.) Pursh., *Thalictrum lucidum* L. та ін.); **середньо-європейсько-причорноморсько-східносередземноморська** (6 видів): *Alcea pallida* (Willd.) Waldst. et Kit., *Linum hirsutum* L., *Oberna schottiana* (Schur) Tzvelev, *Vinca herbacea* Waldst. et Kit., *Vincetoxicum laxum* (Bartl.) Gren. et Godr. та ін.). Серед еколого-ценотичних груп європейсько-середземноморського типу ареалу переважають марганти (18 видів), сільванти (14 видів), степанти (13 видів), пратостепанти (9 видів). Тут присутні також псамопетрофанти, степопетрофанти, петрофанти, ріпаріоакванти, синантропофанти та галофанти.

Європейсько-середземноморсько-ірано-туранський (98; 11,24%). Види з таким типом ареалу поширені в Європі, Середземномор'ї та Ірано-Туранській флористичній області [12]. В його межах ми виділяємо чотири ареальні групи. **Європейсько-середземноморсько-ірано-туранська** група включає 29 видів з ареалами, які займають всю або майже всю вказану територію: *Alliaria petiolata* (M.Bieb.) Cavara et Grande, *Anthriscus cerefolium* (L.) Hoffm., *Carex otrubae* Podp., *Cuscuta monogyna* Vahl., *Dipsacus laciniatus* L., *Elytrigia intermedia* (Host) Nevski, *Galium humifusum* M.Bieb., *Inula oculus-christi* L., *Lepidium latifolium* L., *Lycopsis orientalis* L., *Medicago minima* (L.) Bartalini, *Poa compressa* L., *Sideritis montana* L., *Spergularia salina* J. Presl et C. Presl, *Teucrium polium* L., *Verbascum phoeniceum* L. та ін. Найчисельніша, **європейсько-середземноморсько-передньоазійська**, група ареалу включає 31 вид: *Ajuga genevensis* L., *Alyssum alyssoides* (L.) L., *Barkhausia rhoeadifolia* (M.Bieb.) M.Bieb., *Cerintho minor* L., *Chondrilla juncea* L., *Consolida orientalis* (J. Gay ex Gren. et Godr.)

Schroedinger, *Galega officinalis* L., *Linum austriacum* L., *L. tenuifolium* L., *Rosa corymbifera* Borkh., *Scariola viminea* (L.) F.W. Schmidt, *Plantago dubia* L., *Verbascum phlomidoides* L., *Vitis sylvestris* C.C. Gmel. та ін. Важливе місце в географічному спектрі досліджуваної флори займає **європейсько-середземноморсько-малоазійська** група ареалу, до складу якої входить 33 види: *Astragalus cicer* L., *A. glycyphyllos* L., *Atriplex rosea* L., *Barbarea vulgaris* R. Br., *Carex hirta* L., *C. hordeistichos* Vill., *Clematis recta* L., *Gagea minima* (L.) Ker Gawl., *Galatella linosyris* (L.) Rchb. f., *Kohlruschia prolifera* (L.) Kunth, *Ornithogalum kochii* Parl., *Pyrus pyrastrer* (L.) Burgsd., *Rorippa austriaca* (Crantz) Besser, *Tilia cordata* Mill., *Trifolium alpestre* L., *T. medium* L., *Trigonella procumbens* (Besser) Rchb. та ін. **Європейсько-середземноморсько-середньоазійська** група ареалу включає 5 видів: *Alsine neglecta* (Weihe) A. Löve, *Arenaria serpyllifolia* L., *Blitum virgatum* L., *Senecio vernalis* Waldst. et Kit., *Spergularia media* (L.) C. Presl. За еколого-ценотичними особливостями види з європейсько-середземноморсько-ірано-туранським типом ареалу є сільвантами (17 видів), степантами (15 видів), пратантами (11 видів), маргантами (9 видів), синантропофантами (8 видів), пратопалюдантами (6 видів), пратостепантами, петрофантами (по 5 видів), а також степопетрофантами, псампетрофантами, ріпаріоаквантами, які присутні в невеликій кількості.

Середземноморсько-євразійський пустельно-степовий тип ареалу включає види (23; 2,64%) з ареалами, які простягаються в широтному напрямку по території Євразійської степової та Афро-Азійської пустельної областей [7, 8, 9], а також у Середземномор'ї (**середземноморсько-євразійська пустельно-степова** група ареалу). До таких видів відносяться: *Alyssum desertorum* Stapf., *Botriochloa ischaetum* (L.) Keng, *Cotinus coggigria* Scop., *Blitum chenopodioides* L., *Krascheninnikovia ceratoides* (L.) Gueldenst., *Kochia prostrata* (L.) Schrad., *Meniocus linifolius* (Stephan ex Willd.) DC. Види, які займають західну частину загального ареалу, належать до **середземноморсько-західноєвразійської пустельно-степової** ареальної групи (*Allium rotundum* L., *Alyssum hirsutum* M.Bieb., *A. murale* Waldst. et Kit., *Convolvulus lineatus* Nath., *Festuca regeliana* Pavl., *Polycnemum arvense* L., *Plantago arenaria* Waldst. et Kit., *P. urvillei* Opiz, *Taraxacum serotinum* (Waldst. et Kit.) Poir., *Salvia eathiopis* L.). П'ять видів (*Asparagus verticillatus* L., *Herniaria besseri* Fisch. ex Hornem., *Nonea lutea* (Desr.) DC., *Parietaria chersonensis* (Lang et Szov.) Dörf., *Trigonella monspeliaca* L.) з ареалами, які знаходяться в Середземномор'ї, степах Причорномор'я та пустелях Передньої Азії складають **причорноморсько-середземноморсько-передньоазійську** ареальну групу. У фітоцентичному відношенні види щойно розглянутого типу ареалу у більшості своїй — степові, петрофітні та петрофітно-степові рослини.

Євразійський пустельно-степовий тип ареалу відрізняється від попереднього тим, що види (20; 2,29 %), які до нього належать, поширені в Євразійській степовій та Афро-Азійській пустельній областях [7, 8, 9] і відсутні в Середземномор'ї. У складі цього типу ареалу присутні дві групи: **євразійська пустельно-степова** (*Bassia sedoides* (Pall.) Asch., *Batrachium rionii* (Lagger) Nyman, *Ceratocarpus arenarius* L., *Carpophora viscosa* (L.) Tzvelev, *Festuca valesiaca* Gaudin, *Stipa capillata* L.) та **західноєвразійська пустельно-степова** (*Agropyron pectinatum* (M. Bieb.) P. Beauv., *Centaurea adpressa* Ledeb., *Ceratocephala testiculata* (Crantz) Besser, *Brassica armoracioides* Czern. ex Turcz., *Gagea bulbifera* (Pall.) Salisb., *Lamium stepposum* Kossko ex Klokov, *Phlomis pungens* Willd. *Pseudorabidopsis toxophylla* (M. Bieb.) Al-Shehbaz, O'Kane et Price та ін.), ареал якої знаходиться в межах Причорноморсько-Казхстанської підобласті Євразійської степової області [8] та Ірано-Туранської підобласті Афро-Азійської пустельної області [7] або Західно-Азійської підобласті Ірано-Туранської області А. Л. Тахтаджяна [12]. За ценотичними особливостями — це переважно степові рослини.

Середземноморсько-євразійський степовий. Види (71; 8,14%) з таким типом ареалу ростуть на території сучасного Середземномор'я та Євразійської степової області. Вони входять до складу восьми груп ареалу. **Середземноморсько-євразійська степова** група включає 3 види (*Nepeta pannonica* L., *Plantago cornuti* Gouan, *Valeriana tuberosa* L.). Види, поширені в західній частині території середземноморсько-євразійського степового ареалу, належать до **середземноморсько-західноєвразійської степової** групи. Це, як правило, степанти: *Artemisia austriaca* Jacq., *Astragalus austriacus* Jacq., *Asparagus polyphyllus* Steven, *Festuca rupicola* Heuff., *Galium octonarium* (Klokov) Soó, *Hypericum elegans* Stephan ex Willd., *Stipa tirsia* Steven, *Thesium arvense* Horv. та ін., степопетрофанти (*Anthemis subtinctoria* Dobroc., *Seseli campestre* Besser), а також пратостепанти (*Achillea nobilis* L.), псамопетрофанти (*Erodium hoefftianum* C.A. Mey.), псамофанти (*Carex colchica* J. Gay). Наступні шість груп мають значно вужчі ареали, їхнє географічне поширення на сході обмежується Причорномор'ям: **паннонсько-причорноморсько-середземноморська** (*Marrubium praecox* Janka, *Papaver albiflorum* (Elkan) Pacz., *Potentilla pilosa* Vill., *Xeranthemum annuum* L. та ін.), **паннонсько-причорноморсько-балканська** (*Achillea ochroleuca* Ehrh., *Astragalus albidus* Waldst. et Kit., *Astragalus dasyanthus* Pall., *Centaurea marschaliana* Spreng., *C. orientalis* L., *C. salonitana* Vis., *Minuartia glomerata* (M.Bieb.) Degen, *Trifolium diffusum* Ehrh. та ін.), **паннонсько-західнопричорноморсько-балканська** (*Centaurea stereophylla* Besser, *Onosma visianii* G.C. Clementi, *Seseli pallasii* Besser), **причорноморсько-середземноморська** (*Allium paczoskianum* Tuzs., *Valerianella costata* (Steven) Betcke, *Rumex acetoselloides* Balansa), **причорноморсько-східносередземноморська** (*Allium guttatum* Steven, *Anchusa barrelieri* (All.) Vitman, *Echium biebersteinii* Lacaita, *Euphorbia agraria* M.Bieb., *Galatella dracunculoides* (Lam.) Nees., *Leontodon biscutellifolius* DC., *Pleconax subconica* (Friv.) Šourkova, *Silene supina* M. Bieb. *Scorzonera mollis* M. Bieb. та ін.), **причорноморсько-балканська** (*Astragalus corniculatus* M. Bieb., *Astragalus pubiflorus* DC., *Asperula rumelica* Boiss., *Crepis ramosissima* D'Urv., *Gagea szovitsii* (Láng) Besser, *Hyacinthella leucophaea* (K. Koch) Schur та ін.). Особливої уваги заслуговують три наступні одновидові групи, до яких входять види з диз'юнктивними реліктовими ареалами, пов'язаними із Середземномор'ям, Гранітно-степовим Побужжям, Причорномор'ям, Кримом та Приазов'ям: *Stachys angustifolia* M. Bieb. (**балкансько-гранітнопівденнобузько-кримська**); *Gymnospermium odessanum* (DC.) Takht. (**балкансько-бесарабсько-західнопричорноморська**); *Achillea leptophylla* M.Bieb. (**добруджинсько-бесарабсько-гранітно-південнобузько-приазовська**). Види вказаних ареальних груп у більшості своїй належать до степантів та петрофантів.

Євразійський степовий (158; 18,12%). Види з таким типом ареалу ростуть на території Євразійської степової області, в зоні Лісостепу та Степу, в окремих випадках з іррадіаціями ареалів на Кавказ та в область пустель Малої Азії. Залежно від ступеню поширеності виду в межах євразійського степового типу ареалу виділяються два підтипи: **євразійський степовий** та **причорноморський**. До першого з них відноситься шість груп. Найширший ареал мають види **євразійської степової** групи (*Caragana frutex* (L.) K.Koch, *Erysimum canescens* Roth, *Festuca pseudovina* Hack. ex Wiesb., *Gypsophila paniculata* L., *Koeleria sabuletorum* (Domin) Klokov, *Nonea rossica* Steven, *Phlomis tuberosa* L., *Polygonum patulum* M. Bieb., *Spiraea hypericifolia* L., *Stipa pennata* L.) **Східноєвропейсько-казахстанська** ареальна група включає 16 видів, поширених у значній частині Східної Європи та в Казахстанській підобласті Євразійської степової області (*Achillea inundata* Kondr., *Allium flavescens* Besser, *Cephalaria uralensis* (Murray) Roem. et Schult., *Eremogone micradenia* (P. Smirn.) Ikonn., *Euphorbia semivillosa* Prokh., *Galium ruthenicum* Willd., *Herniaria suavis* Klokov, *Jurinea multiflora* (L.) B. Fedtsch., *Lotus ucrainicus* Klokov, *L. praetermissus* Kuprian., *Ptarmica salicifolia* (Besser) Serg., *Senecio paucifolius* S.G. Gmel., *Tanacetum millefolium* (L.)

Tzvelev, *Xanthoselinum lubimenkoanum* (Kotov) Fedoronczuk та ін.). До **паннонсько-причорноморсько-казахстанської** групи ареалу належить 15 видів, поширених у Паннонській низовині та на території Причорноморсько-казахстанської підобласті Євразійської степової області [7,8]: *Adonis wolgensis* DC., *Amygdalus nana* L., *Centaurea pseudocoriacea* Dobroc., *Cerasus fruticosa* Pall., *Dianthus andrzejowskianus* (Zapał.) Kulcz., *Eremogone biebersteinii* (Schlecht.) Holub, *Galatella villosa* (L.) Rchb. f., *Hierochloë repens* (Host) Beauv., *Isatis praecox* Kit. ex Tratt., *Linaria genistifolia* (L.) Mill., *Medicago romanica* Prod., *Secale sylvestre* Host, *Spiraea crenata* L., *Stipa dasyphylla* (Czern. ex Lindem.) Trautv. Здебільшого вони належать до степантів та степопетрофантів.

Причорноморсько-казахстанська група ареалу включає 11 видів (*Astragalus dolychophyllus* Pall., *A. varius* S.G. Gmel., *Festuca beckeri* (Hack.) Trautv, *Iris halophylla* Pall., *Klasea erucifolia* (L.) Greuter et Wagenitz, *Otites chersonensis* (Zapał.) Klokov, *Psammophiliella stepposa* (Klokov) Ikonn., *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobr., *Stipa grafiana* Steven, *Thymus marschallianus* Willd. та ін.), поширених від північної частини Балканського півострова до Алтаю. Серед причорноморсько-прикаспійських видів переважає еколого-ценотична група степантів. **Паннонсько-причорноморсько-прикаспійська** група ареалу об'єднує 10 видів, які ростуть у Лісостепу, а також у степах та напівпустелях від Середнього і Нижнього Дунаю до Прикаспійської низовини. За еколого-ценотичною приуроченістю це степові рослини: *Bulbocodium versicolor* (Ker-Gavl.) Spreng., *Bromopsis riparia* (Rehman) Holub, *Dianthus campestris* M. Bieb., *Euphorbia stepposa* Zoz ex Prokh., *Gagea pusilla* (F.W. Schmidt) Schult. et Schult. f., *Iris pumila* L. Два види належать до маргантів (*Melampyrum argyrocomum* (Fisch. ex Ledeb.) K.-Pol., *Trinia multicaulis* (Poir.) Schischk.), по одному — до пратостепантів (*Bromopsis riparia* (Rehman) Holub) та степопетрофантів (*Ferulago galbanifera* (Mill.) W.D.J. Koch). До **паннонсько-причорноморської** групи відносяться види, ареали яких займають Середньодунайську низовину та Причорномор'я. Це переважно степові (*Cirsium ukranicum* Besser, *Odontolophus trinervius* (Stephan) Dobroc., *Salvia austriaca* Jacq., *Stachys transsilvanica* Schur, *Taraxacum erythrospermum* Andr. та лучно-степові (*Nonea pulla* (L.) DC., *Polygala podolica* DC.) рослини; по одному — два види належать до маргантів та степопетрофантів (*Salvia nutans* L., *Vicia biebersteinii* Besser ex M. Bieb., *Erodium ruthenicum* M. Bieb.). Два види (*Onobrychis arenaria* (Kit.) DC., *Otites eugeniae* (Kleopow) Klokov, які у своєму поширенні не переходять р. Дніпра, віднесені нами до **паннонсько-подільсько-західнопричорноморської** групи ареалу. Наступна **причорноморсько-прикаспійська** група ареалу включає 15 видів, ареали яких розміщені в лісостеповій, степовій та напівпустельній зонах від Нижнього Дунаю до Прикаспійської низовини. Серед них переважають степові рослини: *Bellevalia speciosa* Woronow ex Grossh., *Carduus thoermeri* Weinm., *Jurinea arachnoidea* Bunge, *Lamium paczoskianum* Worosch., *Limonium platyphyllum* Lincz. та ін. Три види належать до псамофантів (*Agropyron lavrenkoanum* Prokud., *Scabiosa ucrainica* L., *Thymus pallasianus* Heinr. Braun), по одному — до степопетрофантів (*Rumex euxinus* Klokov), петрофантів (*Allium inaequale* Janka) та пратантів (*Phalacrachena inuloides* (Fisch. ex Schmalh.) Iljin).

Види з ареалами, які знаходяться в лісостеповій і степовій зонах Причорномор'я, віднесені нами до **причорноморського** підтипу ареалу. В межах цього підтипу за сучасним географічним поширенням виділяється 19 груп. До **причорноморської** ареальної групи (екстензивні субендеміки) відноситься 20 видів. У еколого-ценотичному спектрі це переважно степопетрофанти: *Astragalus palleescens* M. Bieb., *Acinos eglandulosus* Klokov, *Eremogone rigida* (M. Bieb.) Fenzl, *Stipa disjuncta* Klokov, *Thymus dimorphus* Klokov et Des.-Shost.; степанти: *Caragana mollis* (M. Bieb.) Besser, *Onosma subtinctoria* Klokov, *Silene ucrainica* Klokov, *Veronica sclerophylla* Dubovik; петрофанти: *Dianthus carbonatus* Klokov та ін., псамофанти: *Dianthus platyodon* Klokov, *Helichrysum corymbiforme* Opperm. ex Katina, *Senecio*

borysthenticus (DC.) Andrz., марганти: *Clematis integrifolia* L., *C. lathyrifolia* Besser ex Rchb. та ін., а також псамопетрофанти (*Minuartia leiosperma* Klokov) і пратанти (*Rumex lonaczewskii* Klokov). Десять видів, ареали яких знаходяться в межах Західного Причорномор'я — від Дунаю до Дніпра ми відносимо до **західнопричорноморської** ареальної групи (конфінітні субендеміки): *Astragalus odessanus* Besser, *Centaurea besseriana* DC., *Crataegus leiomonogyna* Klokov, *Goniolimon besserianum* (Schult.) Kusn., *Jurinea calcarea* Klokov, *Limonium hyrpanicum* Klokov, *Tanacetum odessanum* (Klokov) Tzvelev, *Taraxacum hyrpanicum* Tzvelev, *Tragopogon tesquicola* Klokov, *Tulipa hyrpanica* Klokov et Zoz. Серед західнопричорноморських видів домінують петрофанти та степопетрофанти. **Північнопричорноморська** ареальна група включає три види — пратостепанти і марганти, які ростуть у північнопричорноморських лісостепових та степових районах: *Euonymus suberosa* Klokov, *Salvia illuminata* Klokov, *Veronica gryniiana* Klokov. **Східнопричорноморська** група складається з чотирьох видів (переважно псамопетрофантів та петрофантів) з ареалами, розміщеними переважно на сході Причорномор'я: *Cerastium pseudobulgaricum* Klokov, *Crataegus fallacina* Klokov, *Melica chrysolepis* Klokov, *Rosa ucrainica* Chrshan. **Західнопричорноморсько-приазовська** ареальна група охоплює три диз'юнктивні види: *Galium volhynicum* Pobed., *Rosa subpygmaea* Chrshan., *Stipa asperella* Klokov et Ossycznjuk.

Частина видів досліджуваної флори пов'язана із західними районами, які входять до Центральноєвропейської флористичної провінції. Вони утворюють чотири ареальні групи: **карпатсько-подільсько-західнопричорноморську** (*Anchusa procera* Besser, *Crataegus lypskyi* Klokov, *Dianthus eiponticus* Zapał.), **карпатсько-подільсько-бесарабсько-південнобузьку гранітно-степову** (*Rosa crenatula* Chrshan.); **подільсько-бесарабсько-причорноморську** (*Allium podolicum* (Asch. et Graebn.) Blocki ex Racib., *Dianthus membranaceus* Borbás, *Euphorbia pseudoglareosa* Klokov, *Salvia cernua* Besser, *Torilis ucrainica* Spreng.); **подільсько-бесарабсько-західнопричорноморську** (*Rosa nitidula* Besser, *Salvia moldavica* Klokov, *Thymus latifolius* (Besser) Andrz.). По два види входять до складу **південнобузько-дніпровської** (*Jurinea salicifolia* Grun., *Centaurea borysthentica* Grun.) та **південнобузько-інгульської гранітно-степової** (*Dianthus hyrpanicus* Andrz., *Silene sytnikii* Krytzjka, Novosad et Protopova) груп ареалу. По одному виду з **південнобузько-інгулецьким гранітно-степовим** (*Sedum borissovae* Balk.), **середньопридніпровсько-південнобузько-приазовським** (*Cerastium kioviense* Klokov) та **західнопричорноморсько-кримським** (*Minuartia hyrpanica* Klokov), **нижньодніпровським** (*Gagea hyrpanica* Sobko) ареалами належить до однойменних ареальних груп. Два види (псамофанти): *Alyssum savranicum* Andrz., *Jurinea raczorskiana* Пїп. складають **нижньопівденнобузько-нижньодніпровську** групу ареалу. Псамопетрофант *Genista borysthentica* Kotov уособлює **нижньодніпровсько-південнобузьку гранітно-степову** ареальну групу.

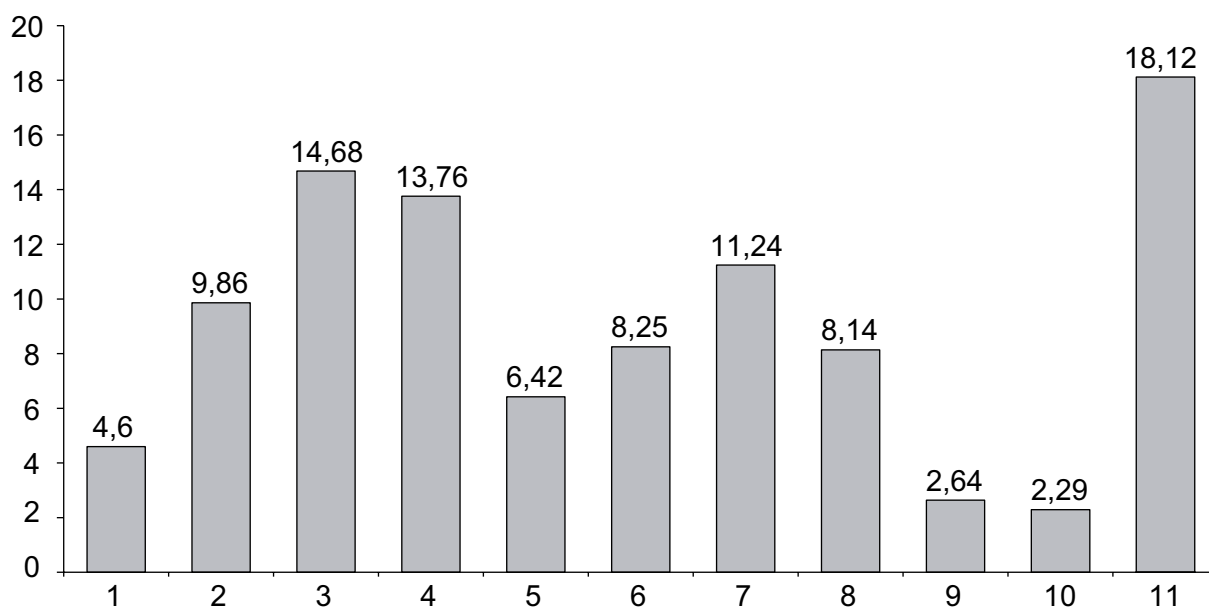
Важливе флорогенезисне значення має група гранітопетрофантів, дуплікатних субендемів з південнобузько-приазовською диз'юнкцією, які утворюють **приазовсько-південнобузьку гранітно-степову** ареальну групу: *Festuca taurica* (Hack.) A. Kern. ex Trautv., *Onosma granitcola* Klokov, *Poa hyrpanica* Prokud., *Stipa granitcola* Klokov (крім *Delphinium sergii* Wissjul., який є маргантом).

Центральне місце в географічному спектрі флори Кодимо-Єланецького флористичного району займає вузькоендемічна група видів з **південнобузьким гранітно-степовим** ареалом: *Cerasus klokovii*, *Moehringia hyrpanica* Grinj et Klokov, *Silene hyrpanica* Klokov.

Отже на основі географічного аналізу можна зробити висновки як про хорологічну сутність флори Кодимо-Єланецького Побужжя, так і про її генезисні зв'язки з іншими флорами. Географічний аналіз показав, що провідне місце серед типів ареалу займають євразійський степовий (158 видів), палеарктичний (128 видів) та євразійський (120 видів) типи ареалу.

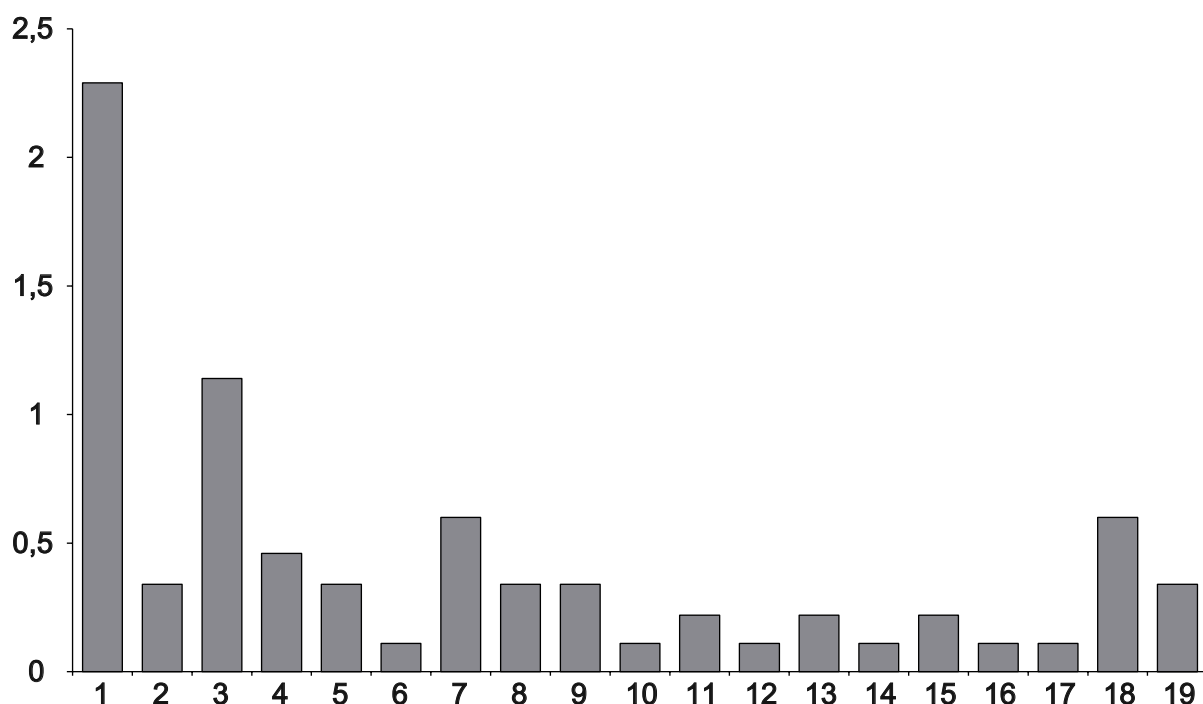
Разом з тим вивчення закономірностей сучасного поширення видів флори виявило наявність автохтонного понтичного ядра флори, яке включає ендемічні та субендемічні види, а також розкрило широкі географічні зв'язки елементів флори, серед яких відзначаються віддалені — на рівні хоріонів високого рангу і еврихорних хоріономічних елементів (голарктичні, палеарктичні, євразійські, євросибірські, європейсько-середземноморські, європейсько-передньоазійські, європейсько-ірано-туранські) та значно ближчі, європейські (середньоєвропейські, східноєвропейські та ін.). Досить чіткі давні генезисні зв'язки простежуються з флорами окремих регіонів Давнього Середзем'я, що особливо показово при аналізі ареалів середземноморсько-євразійського пустельно-степового, євразійського пустельно-степового та середземноморсько-євразійського степового типів ареалу. За даними географічного аналізу стають зрозумілими зв'язки з флорами сучасного Середземномор'я, перш за все зі Східносередземноморським центром ксерофітної флори, особливо з Балканами, Кавказом, Малою Азією.

Флора Кодимо-Єланецького Побужжя досить широко пов'язана з флорами районів Євразійської степової області, серед яких виділяється Західноєвразійська степова підобласть, особливо Причорномор'я загалом або окремі його регіони, з деякими з них (Приазов'я, Крим, Нижнє Придніпров'я) існує зв'язок також через диз'юнкції ареалів.

1	ПОЛКОНТИНЕНТАЛЬНИЙ ТИП	4,6
2	ГОЛАРКТИЧНИЙ	9,86
3	ПАЛЕАРКТИЧНИЙ	14,68
4	ЄВРАЗІЙСЬКИЙ	13,76
5	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ	6,42
6	ЄВРОПЕЙСЬКО-СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКИЙ	8,25
7	ЄВРОПЕЙСЬКО-СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКО-ІРАНО-ТУРАНСЬКИЙ	11,24
8	СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКО-ЄВРАЗІЙСЬКИЙ СТЕПОВИЙ	8,14
9	СЕРЕДЗЕМНОМОРСЬКО-ЄВРАЗІЙСЬКИЙ ПУСТЕЛЬНО-СТЕПОВИЙ	2,64
10	ЄВРАЗІЙСЬКИЙ ПУСТЕЛЬНО-СТЕПОВИЙ	2,29
11	ЄВРАЗІЙСЬКИЙ СТЕПОВИЙ	18,12

Рис. 1. Характер розподілу геоелементів флори Кодимо-Єланецького Побужжя за типами ареалів.

1	ПРИЧОРНОМОРСЬКА	2,29
2	ПІВНІЧНОПРИЧОРНОМОРСЬКА	0,34
3	ЗАХІДНОПРИЧОРНОМОРСЬКА	1,14
4	СХІДНОПРИЧОРНОМОРСЬКА	0,46
5	КАРПАТСЬКО-ПОДІЛЬСЬКО-ЗАХІДНОПРИЧОРНОМОРСЬКА	0,34
6	КАРПАТСЬКО-ПОДІЛЬСЬКО-БЕСАРАБСЬКО-ПІВДЕННОБУЗЬКА ГРАНІТНО-СТЕПОВА	0,11
7	ПОДІЛЬСЬКО-БЕСАРАБСЬКО-ПРИЧОРНОМОРСЬКА	0,60
8	ПОДІЛЬСЬКО-БЕСАРАБСЬКО-ЗАХІДНОПРИЧОРНОМОРСЬКА	0,34
9	ЗАХІДНОПРИЧОРНОМОРСЬКО-ПРИАЗОВСЬКА	0,34
10	ЗАХІДНОПРИЧОРНОМОРСЬКО-КРИМСЬКА	0,11
11	НИЖНЬОПІВДЕННОБУЗЬКО-НИЖНЬОДНІПРОВСЬКА	0,22
12	НИЖНЬОПІВДЕННОБУЗЬКА	0,11
13	ПІВДЕННОБУЗЬКО-ДНІПРОВСЬКА	0,22
14	ПІВДЕННОБУЗЬКО-ІНГУЛЕЦЬКА ГРАНІТНО-СТЕПОВА	0,11
15	ПІВДЕННОБУЗЬКО-ІНГУЛЬСЬКА ГРАНІТНО-СТЕПОВА	0,22
16	НИЖНЬОДНІПРОВСЬКО-ПІВДЕННОБУЗЬКА ГРАНІТНО-СТЕПОВА	0,11
17	СЕРЕДНЬОПРИДНІПРОВСЬКО-ПІВДЕННОБУЗЬКО-ПРИАЗОВСЬКА ГРАНІТНО-СТЕПОВА	0,11
18	ПРИАЗОВСЬКО-ПІВДЕННОБУЗЬКА ГРАНІТНО-СТЕПОВА	0,60
19	ПІВДЕННОБУЗЬКА ГРАНІТНО-СТЕПОВА	0,34
Всього:		18,12

Рис. 2. Характер розподілу геоелементів ареалогічних груп Причорноморського підтипу Євразійського степового типу ареалів флори Кодимо-Єланецького Побужжя.

При аналізі ареалів видів, які належать до євразійського степового типу ареалу, також виявляються досить тісні зв'язки з Паннонським центром лісостепової флори. Значна частина видів флори Кодимо-Єланецького Побужжя зростає і в степах Прикаспію та Алтаю. Окремі степові види даної флори досягають степів Монголії. Як типова північностепова флора підзони різнотравно-типчаккових степів досліджувана флора виявляє зв'язки з лісостеповими флорами Волино-Поділля і Середнього Придніпров'я, що виражається у наявності спільних ареалогічних груп.

Література

1. *Заверуха Б.В.* Хорологический анализ флоры Волыно-Подоллии // VI делегат. съезд ВБО: Тез. докл. — Л.: Наука, 1978. — С. 301—302.
2. *Заверуха Б.В.* Флора Волыно-Подоллии и ее генезис. — К.: Наук. думка, 1985. — 192 с.
3. *Камелин Р.В.* Флорогенетический анализ естественной флоры Горной Средней Азии. — Л.: Наука, 1973. — 355 с.
4. *Крицкая Л. И.* Флора степей и известняковых обнажений Правобережной Злаковой степи : Автореф. дис. ... канд. биол. наук. — Киев, 1987. — 16 с.
5. *Крицька Л. І.* Ендемізм флори степів та вапнякових відслонень Правобережного злакового степу // Укр. ботан. журн. — 1988. — 45, № 4. — С. 15–19.
6. *Крицька Л. І., Новосад В. В.* Ендемізм флори Кодимо-Еланецького Побужжя // Вісник нац. наук.-природн. музею. — К.: Фітон, 2008—2009. — № 6–7 — С. 5–17.
7. *Лавренко Е. М.* Провинциальное разделение Центрально-азиатской и Ирано-Туранской подобластей Афро-Азиатской пустынной области // Ботан. журн.— 1965. — 50, № 1. — С. 3–15.
8. *Лавренко Е. М.* Провинциальное разделение Причерноморско-Казахстанской подобласти Степной области Евразии // Ботан. журн.— 1970. — 55, № 5. — С. 609–625.
9. *Лавренко Е. М.* Провинциальное разделение Центрально-Азиатской подобласти Степной области Евразии // Ботан. Журн. — 1970. — 55, № 12. — С. 1734–1747.
10. *Новосад В. В., Крицька Л. І., Щербакова О. Ф.* Фіто- та флорорізноманіття Кодимо-Еланецького Побужжя. — К.: Фітон, 2011. — 230 с.
11. *Тахтаджян А. Л.* Флористическое деление суши // Жизнь растений. — М.: Просвещение, 1974. — Т. 1. — С. 117–153.
12. *Тахтаджян А. Л.* Флористические области Земли. — Л.: Наука, 1978. — 247 с.

Л. И. Крицкая, В. В. Новосад

Национальный научно-природоведческий музей НАН Украины

Географическая структура флоры Кодымо-Еланецкого Побужжя (аборигенная фракция)

В статье приводятся результаты географического анализа аборигенной фракции флоры Кодымо-Еланецкого Побужжя. Установлено, что по современному географическому распространению видовое разнообразие аборигенной фракции флоры распределяется на 11 типов и 66 групп ареалов. Ведущее место в географическом спектре флоры занимают евразийский степной (158), палеарктический (128) и евразийский (120) типы ареалов. В работе дан анализ всех типов и групп ареалов, приведен географический спектр флоры. На основании изучения географической структуры установлено наличие автохтонного понтического ядра флоры, включающего эндемические и субэндемические виды, а также показано ее широкие географические связи с флорами регионов Евразийской степной и Афро-Азийской пустынной областей, Средиземноморья и Древнего Средиземья, особенно Северо-Западного Причерноморья, Приазовья, Нижнего Приднепровья, Крыма, Балкан, Кавказа, Малой и Передней Азии.

Ключові слова: *региональна флора, географічний аналіз флори, географічний спектр флори, ареал виду, тип, група ареала, флористическе районування, ботаніко-географічне районування, Кодымо-Еланецкое Побужье.*

L. I. Krytsjka, V. V. Novosad

National Museum of Natural History of the NAS of Ukraine

Geographic structure of flora Kodymo-Elanetsky Bug region (native fraction)

The results of geographic analysis of native flora fraction of Kodymo-Elanetsky Bug region are given in the article. It is found that in the present geographical distribution the species diversity of native flora fraction allocated in 11 types and 66 groups of areas. In the geographic range of flora the leading position is occupied by Eurasian steppe (158), Paelearctic (128), Eurasian (120) types of habitats. In the article the analysis of all types and groups of areas and the geographic range of flora are given. Based on the study of the geographical structure the presence of the autochthonous Pontian flora core, including endemic and sub-endemic species was established. Its wide geographical connection with the flora of the Eurasian steppe and the Afro-Asian desert regions, the Mediterranean and the ancient Mediterranean, especially the North-Western Black Sea, Azov Sea, the Lower Dnieper, the Crimea, the Balkans, the Caucasus and Asian Near East has been shown.

Keywords: *regional flora, geographic analysis of flora, geographic spectrum of flora, areas of species, type, group area, the geographic range of flora botanical-geographical zoning, floristic zonation, Kodymo-Elanetsky Bug region.*